

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Cdo/199/2020                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 1211203862                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 25.02.2021                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Alena Svetlovská         |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2021:1211203862.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o G. L., nar. XX. G. XXXX, bývajúceho v R., L. X, a G.. G. O., rodenú L., nar. X. C. XXXX, bývajúcu v R., N. X, deti rodičov matky B. E. L., bývajúcej v R., H. X, zastúpenej JUDr. Tomášom Sninčákom, PhD., advokátom v Bratislave, Hlboká cesta 7, a otca B. C. L., bývajúceho v R., L. X, zastúpeného JUDr. Pavlom Polakovičom, advokátom v Bratislave, Detvianska 14, o obnovu konania, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 28 P 42/2011, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. marca 2020 sp. zn. 11 CoP 145/2019, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 25. októbra 2018 č. k. 28 P 42/2011 - 233 zamietol návrh matky na obnovu konania pôvodne vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 17 Nc 66/2001 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 11 CoP 132/2008; rozhodol tiež o nároku na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), § 397, § 399, § 403 ods. 1, 2, § 414 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) uviedol, že predpoklady na povolenie obnovy konania neboli splnené, pretože matka nepreukázala existenciu takých skutočností, rozhodnutí alebo dôkazov, ktoré bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní, ani možnosť vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, predmetom ktorého bola úprava rodičovských práv a povinností k v tom čase maloletému G. L. na čas do rozvodu a určenie výživného k plnoletej G. O., rod. L.. Ako súd prvej inštancie ďalej uviedol, verejné vyhlásenie rozsudku Krajským súdom v Bratislave dňa 25. novembra 2008 v odvolacom konaní sp. zn. 11 CoP 132/2008, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V zo 14. júna 2005 č. k. 17 Nc 66/2001 - 761 v neprítomnosti matky, nie je argumentom odôvodňujúcim nemožnosť použitia dôkazov, ktoré pre ňu môžu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na pasivitu matky v pôvodnom konaní, v priebehu ktorého si nepreberala zásielky a

nereagovala na výzvy súdu a mal za to, že dôkazy, na ktoré sa matka odvoláva, jej boli známe už pred vyhlásením potvrdzujúceho rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave (list vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie A. z 31. októbra 2001 a 30. mája 2007), resp. išlo o dôkazy, ktoré bola matka povinná predložiť v pôvodnom konaní (potvrdenie o jej príjme). Ako súd prvej inštancie zdôraznil, matka počas odvolacieho konania opakovane nahliadala do spisu, a preto musela mať vedomosť o tom, aké dôkazy boli v predmetnom konaní označené a ktoré z nich boli vykonané. Súd prvej inštancie zdôraznil tiež skutočnosť, že v pôvodnom konaní bolo rozhodnuté o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu, t. j. do 9. februára 2007, keď nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu Bratislava V zo 7. februára 2005 č. k. 25 C 113/1999 - 469 o rozvode manželstva rodičov a úprave výkonu rodičovských práv a povinností v tom čase maloletému G. L. na čas po rozvode, v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 14. septembra 2006 sp. zn. 3 Co 202/2005 a opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave z 19. februára 2007 sp. zn. 3 Co 202/2005, na základe čoho rozvodom manželstva rodičov predchádzajúca úprava stratila účinnosť. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie považoval ďalšie matkou označené skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy pochádzajúce z obdobia po jej rozvode s otcom (uzavretie ďalšieho manželstva otca, nevyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva rodičov, potvrdenia o práceneschopnosti matky z roku 2008, rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku matke zo 14. decembra 2009) za irelevantné, keďže pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. O trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie matky rozsudkom z 31. marca 2020 sp. zn. 11 CoP 145/2019 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil a rozhodol tiež o nároku na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 395 ods. 1, 2, § 2 ods. 1 C.m.p., § 470 ods. 1, 2 C.s.p., § 228 ods. 1, § 230 ods. 1, 2, 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok účinný do 30. júna 2016 (ďalej len „O.s.p.“) a § 414 C.s.p. uviedol, že - na rozdiel od súdu prvej inštancie - na vec aplikoval dôvody obnovy konania obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku, keďže pôvodne vedené konanie bolo právoplatne ukončené a konanie o obnovu konania začaté ešte za účinnosti predchádzajúcej procesno-právnej úpravy. Odvolací súd konštatoval, že rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa všetky zákonné kritéria pre odôvodnenie rozhodnutí podľa § 220 ods. 2 C.s.p. a stotožnil sa so zisteným skutkovým stavom a závermi súdu prvej inštancie o potrebe zamietnutia obnovy konania, keď v prejednávanej veci nebol naplnený žiadny z dôvodov na povolenie obnovy konania predpokladaných v § 228 ods. 1 O.s.p., ktoré sú však v zásadne totožné s dôvodmi obnovy konania upravenými v § 397 C.s.p. aplikovanými súdom prvej inštancie. Ohľadne nemožnosti použitia dôkazov matkou v pôvodnom konaní na pojednávaní pred odvolacím súdom odvolací súd poukázal na § 214 O.s.p., v zmysle ktorého v prípade rozhodovania odvolacieho súdu o odvolaní bez nariadenia pojednávania nie je nevyhnutné, aby sa účastníci konania dostavili na verejné vyhlásenie rozsudku, hoci o jeho mieste a čase musia byť predpísaným spôsobom upovedomení. Podľa názoru odvolacieho súdu, matkou označené listy vlastníctva a potvrdenia o jej príjme mohla matka predložiť už pôvodnom konaní, keďže existovali už v čase toho konania a je daný dôvodný predpoklad, že matka o nich mala vedomosť, keďže listy vlastníctva sú verejne dostupné údaje a potvrdeniami o príjme primárne disponovala samotná matka. Ako ďalej odvolací súd uviedol, nesprávne označenie dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2008 sp. zn. 11 CoP 132/2008 ako odvolacieho súdu v pôvodnom konaní, resp. rozsudku o rozvode manželstva rodičov, nemôže mať žiaden vplyv na prípadnú existenciu dôvodov na obnovu pôvodného konania, keďže v zmysle § 154 ods. 1 O.s.p. bol pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, a teda nie v čase nadobudnutia právoplatnosti. Odvolací súd neuznal ani spochybnenie záveru súdu prvej inštancie, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2008 sp. zn. 11 CoP 132/2008 stratil účinnosť nadobudnutím právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva rodičov, keď k tomuto došlo ešte pred vyhlásením citovaného rozsudku a zdôraznil, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 25. novembra 2008 sp. zn. 11 CoP 132/2008 bolo potvrdené rozhodnutie Okresného súdu Bratislava V zo 14. júna 2005 č. k. 17 Nc 66/2001 - 761, vyhlásené ešte v čase pred nadobudnutím právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva rodičov. Ďalej bol odvolací súd toho názoru, že matkou tvrdené skutočnosti, resp. predložené dôkazy týkajúce sa vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva matky a otca, či uzavretia nového manželstva otcom, ako aj práceneschopnosti matky v roku 2008 a priznaní invalidného

dôchodku matke rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo 14. decembra 2009, nemajú žiadnu súvislosť s pôvodným konaním, ktoré sa týkalo úpravy výkonu rodičovských práv a povinností výlučne na čas do rozvodu. Ohľadne nevykonaného dokazovania súdom prvej inštancie výsluchom matky i detí odvolací súd poukázal na § 185 C.s.p., v zmysle ktorého je výber vykonávaných dôkazov výlučne na rozhodnutí súdu. O trovách odvolacieho konania nerozhodol s poukazom na § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 52 C.m.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala matka (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (§ 420 písm. b/ C.s.p.), strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (§ 420 písm. c/ C.s.p.), súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.) a zároveň napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.). Ako dovolateľka uviedla, konajúce súdy neustanovili vtedy maloletému G. L. kolízneho opatrovníka a zároveň pochybili, keď po dosiahnutí plnoletosti G. L. konali s jeho otcom ako s jeho zákonným zástupcom, hoci G. L. nemal obmedzenú spôsobilosť na právne úkony. Dovolateľka ďalej namietala nedostatočne zistený skutkový stav, keď súdy nižších inštancií nesprávne posúdili novopredložené podstatné dôkazy a zároveň nevykonali jej výsluch, ako aj výsluchu G. L. a v tejto súvislosti bola zároveň toho názoru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, nakoľko sa súdy náležite nevysporiadali s ňou predkladanými novými skutočnosťami a dôkazmi, ktoré považovala za zásadné dôvody pre nariadenie obnovy konania. Dovolateľka bola tiež toho názoru, že odvolací súd na vec nesprávne aplikoval ustanovenia už neúčinného Občianskeho súdneho poriadku. V neposlednom rade dovolateľka namietala nenariadenie pojednávania pred odvolacím súdom. Dovolateľka zároveň namietala nesprávne právne posúdenie veci a za nevyriešenú otázku považovala rozsah dostatočnosti skúmania podmienok obnovy konania vo vzťahu k novo predloženým dôkazom negujúcim podklady pre predchádzajúce rozhodnutia. V ďalšom dovolateľka podrobne rozobrala skutkový stav veci a vyslovila polemiku o skutkových a právnych záveroch súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo v dovolacom konaní nariadiť obnovu konania.

4. Otec vo svojom vyjadrení k dovolaniu považoval rozhodnutia súdov nižších inštancií za správne a navrhol dovolanie matky odmietnuť.

5. Deti, G. L. a B. G. O., rod. L., sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) účastník zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. V zmysle § 2 ods. 1 C.m.p. sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže C.m.p. neustanovuje inak, dovolací súd ďalej skúmal možnosť aplikácie ustanovení C.s.p. pre konanie o tomto dovolaní.

8. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

9. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne

konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

11. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

15. Matka vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. b/ a c/ C.s.p. namietala, že konajúce súdy neustanovili vtedy maloletému G. L. kolízneho opatrovníka a zároveň pochybili, keď po dosiahnutí plnoletosti G. L. konali s jeho otcom ako s jeho zákonným zástupcom, hoci G. L. nemal obmedzenú spôsobilosť na právne úkony.

16. Podmienkou, aby niekto mohol byť stranou v civilnom procese je, že musí byť na to spôsobilý. Spôsobilosťou byť stranou v konaní znamená spôsobilosť subjektu mať procesné práva a povinnosti. Ide teda o procesnú subjektivitu. Civilný sporový poriadok v § 61 (predtým § 19 O.s.p.) stanovuje, že procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Odkazuje teda na hmotné právo. Vo všetkých civilných sporových konaniach majú procesnú subjektivitu tí, ktorí majú všeobecnú spôsobilosť mať práva a povinnosti podľa hmotného práva, teda všeobecnú hmotnoprávnú subjektivitu. Podľa § 7 ods. 1 a 2 veta prvá Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé. Smrťou táto spôsobilosť zanikne.

17. V preskúmvanej veci, keďže dieťa G. L. vystupujúci v konaní ako fyzická osoba mal, resp. má nepochybne procesnú subjektivitu, dovolací súd dospel k záveru, že nebolo možné prijať názor dovolateľky, podľa ktorého konanie pred okresným a tiež odvolacím súdom trpelo vadou podľa § 420 písm. b/ C.s.p. Dovolateľka teda nepreukázala prípustnosť dovolania podľa citovaného zákonného ustanovenia.

18. Podľa § 67 C.s.p. každý môže pred súdom samostatne konať v rozsahu, v akom má spôsobilosť na právne úkony.

19. Podľa § 68 ods. 1 a 2 C.s.p. v rozsahu, v akom nemá fyzická osoba spôsobilosť samostatne konať pred súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. Procesný opatrovník je osoba ustanovená z dôvodov uvedených v tomto zákone súdom, ktorý spor prejednáva a rozhoduje.

20. Podľa § 69 C.s.p. súd ustanoví procesného opatrovníka fyzickej osobe, ktorá nemôže samostatne konať pred súdom a nemá zákonného zástupcu. Rovnako postupuje, ak zákonný zástupca nemôže za fyzickú osobu konať alebo ak je nečinný.

21. Podľa § 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

22. V preskúmvanej veci je zrejmé, že súd prvej inštancie uznesením z 29. októbra 2012 č. k. 28 P 42/2011 - 142 ustanovil podľa § 31 Zákona o rodine v tom čase maloletému dieťaťu G. L., nar. XX. G. XXXX, kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, so sídlom v Bratislave, Vázovova 7/a, s ktorým konal, pričom dôvody tohto ustanovenia pominuli ešte počas konania nadobudnutím jeho plnoletosti dňa 26. marca 2015. Po nadobudnutí plnoletosti G. L. súdy nižších inštancií konali už výlučne iba s ním (napr. predvolanie na pojednávanie doručované priamo jemu na č. l. 182 alebo 212 spisu), pričom sa síce na nariadené pojednávania nedostavoval (jeho neprítomnosť bola ospravedlňovaná zdravotným stavom), avšak v konaní vystupoval samostatne bez zastúpenia (napr. vyjadrenie k podanému odvolaniu matky č. l. 323 spisu). Je nepochybné, že G. L. bol do času dosiahnutia plnoletosti v konaní ustanovený kolízny opatrovník a zároveň, že po dosiahnutí jeho plnoletosti vystupoval v konaní samostatne (bez zastúpenia), a dovolací súd dospel preto k záveru, že nebolo možné prijať názor dovolateľky, podľa ktorého konanie pred okresným a tiež odvolacím súdom trpelo vadou podľa § 420 písm. c/ C.s.p. Dovolaťka teda nepreukázala prípustnosť dovolania podľa citovaného zákonného ustanovenia.

23. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že matka neopodstatnene namieta uplatnené dovolacie dôvody podľa § 420 písm. b/ a § 420 písm. c/ C.s.p. a prípustnosť jej dovolania z týchto ustanovení preto nevyplyva.

24. Matka vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. namietala nesprávne zistený skutkový stav odvolacím súdom, odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, nenariadenie pojednávania pred odvolacím súdom, ako aj nesprávnu aplikáciu ustanovení už neúčinného Občianskeho súdneho poriadku.

25. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

26. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého

rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

27. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

28. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vyporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že v prejednáwanej veci nebol naplnený žiadny z dôvodov na povolenie obnovy konania, nakoľko matkou predstreté nové skutočnosti, resp. dôkazy, v čase pôvodného konania existovali a matka mala/mohla mať o nich vedomosť a zároveň možnosť (povinnosť) ich predložiť súdu, alebo ide o skutočnosti (dôkazy), ktoré sú bez akejkoľvek súvislosti s pôvodným konaním týkajúcim sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností výlučne na čas do rozvodu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je ďalej zrejmé, že nedošlo ani k takým procesným pochybeniam, ktoré by boli dôvodom na povolenie obnovy konania, keď zároveň odvolací súd zdôraznil, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, a teda nie až v čase nadobudnutia právoplatnosti. V neposlednom rade odvolací súd vyjadril aj názor potreby aplikácie dôvodov obnovy konania uvedených v § 228 ods. 1 O.s.p., keď pôvodne vedené konanie bolo právoplatne ukončené a konanie o obnovu konania začaté ešte za účinnosti predchádzajúcej procesno-právnej úpravy. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zároveň vysporiadal aj s namietaným nevykonaním dokazovania výsluchom matky a detí, keď konštatoval, že výber vykonávaných dôkazov je podľa § 185 C.s.p. výlučne na rozhodnutí súdu. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru odvolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že matka sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

29. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 C.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil a zároveň zdôrazňuje, že je vecou súdu, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 C.s.p.).

30. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

31. Realizácia procesného oprávnenia strany sporu (účastníka konania) byť prítomnou na pojednávaní neprichádza do úvahy vtedy, keď súd v súlade so zákonom koná a rozhoduje bez nariadenia pojednávania.

32. Podľa § 385 ods. 1 C.s.p. na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

33. V danom prípade: a/ odvolací súd nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie na zistenie skutočného stavu vecí, b/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Procesné strany boli pritom riadne upovedomené o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.). Dovolací súd zdôrazňuje, že vo vzťahu k matke nedošlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, nakoľko odvolací súd mal z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie skutkový stav náležite zistený. Neopodstatnená je preto námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p.

34. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že matka neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Prípustnosť jeho dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

35. Podľa názoru matky je jej dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., v otázke rozsahu dostatočnosti skúmania podmienok obnovy konania vo vzťahu k novo predloženým dôkazom negujúcim podklady pre predchádzajúce rozhodnutia.

36. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. mohlo byť rozhodnutie

odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p. (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v C.s.p., podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

37. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

38. V danom spore súdy na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospeli k zhodnému skutkovému záveru o tom, že matkou predstreté nové skutočnosti, resp. dôkazy, v čase pôvodného konania existovali a matka mala/mohla mať o nich vedomosť a zároveň možnosť (povinnosť) ich predložiť súdu, alebo ide o skutočnosti (dôkazy), ktoré sú bez akejkoľvek súvislosti s pôvodným konaním týkajúcim sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností výlučne na čas do rozvodu. Predmetný, z výsledkov vykonaného dokazovania vyvodený hodnotiaci skutkový záver súdov nepredstavuje právne posúdenie. Tento ich skutkový záver nemožno v dovolacom konaní úspešne spochybniť - dovolací súd je totiž viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C.s.p.), a to aj vtedy, keď je v dovolaní spochybňovaný (aj) skutkový stav zistený odvolacím súdom. Najvyšší súd preto v danom dovolacom konaní vychádzal zo skutkového zistenia odvolacieho súdu, že matka nepreukázala existenciu takých skutočností, rozhodnutí alebo dôkazov, ktoré bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní, ani možnosť vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní. Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že matka v tejto časti dovolania nedôvodne tvrdí, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

39. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie matky v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. b/, c/ a f/ C.s.p. odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., odmietol podľa § 447 písm. f/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

40. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. a § 451 ods. 3 C.s.p.

41. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.